

Рачунарство и друштво

Предметни професор - др Сана Стојановић Ђурђевић

Предавач:

Јован Стаменковић, 148/2017

05. април 2022.

Математички факултет у Београду

Интернет преваре

Лажне оцене производа и услуга

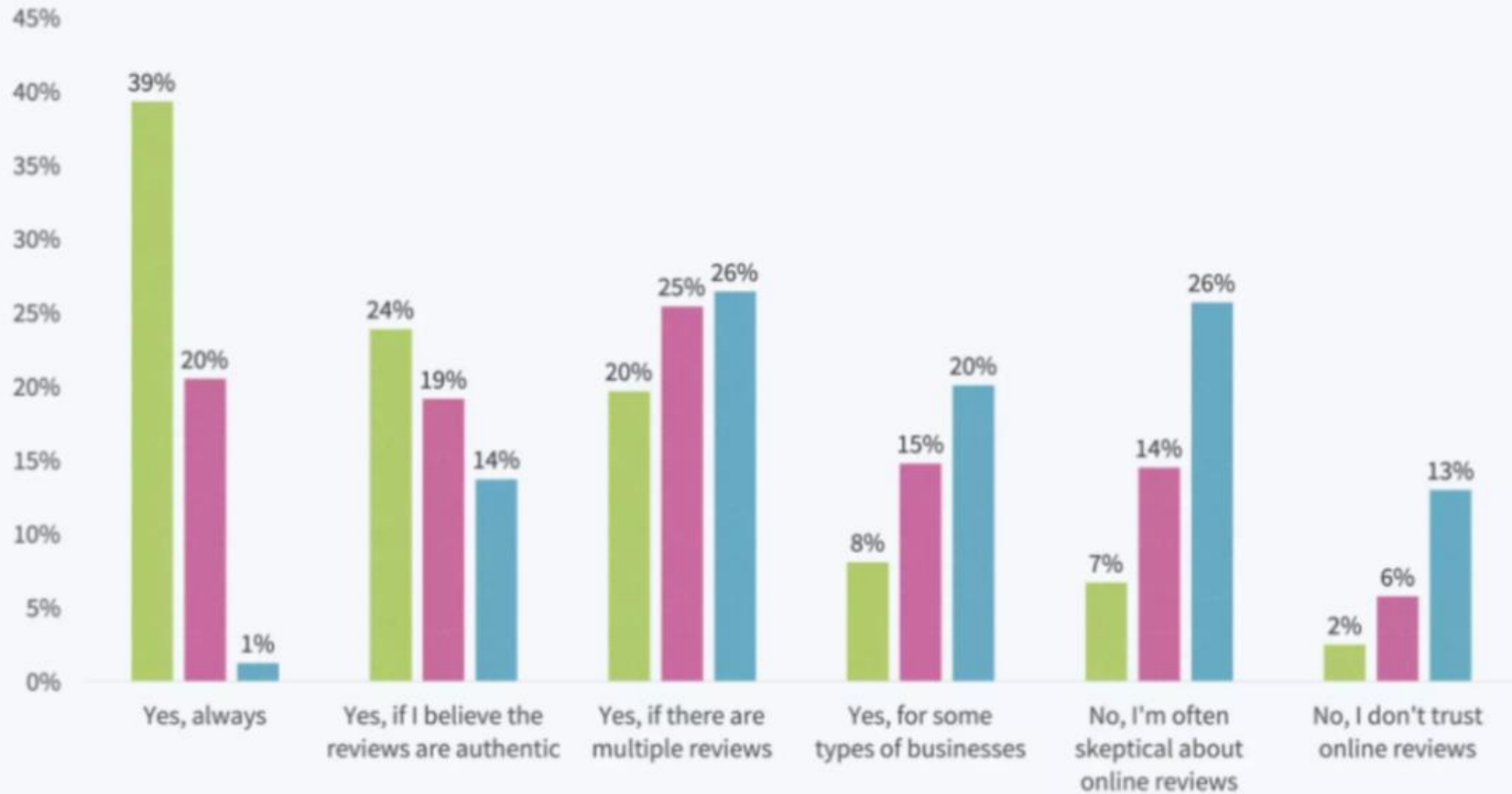
- Коришћењем различитих платформи могуће је оценити неки производ или оставити свој утисак.
- Статистика каже да у Немачкој 95% потрошача чита утиске и оцене пре куповине, док у Британији то чини 93% потрошача.

- Неколико познатих и најчешће коришћених платформи: Google Maps, Yelp, Trip Advisor, Facebook, . . .

- **92% потрошача ће купити производ који има високе оцене које су поуздане.**
- **Ако неки производ има више од 5 оцена (које су при томе и позитивне), шанса за његову куповину повећава се за 270%.**
- **У просеку, потрошачи верују оценама ако има барем 40 оцена.**
- **91% потрошача између 18 и 34 године верује веб оценама и утисцима једнако као усменој препоруци.**
- **75% компанија никад не одговара на утиске и оцене.**
- **82% потрошача активно траже негативне утиске и оцене.**

Do you trust online reviews as much as personal recommendations?

Local Consumer Review Survey 2018

■ 18-34 ■ 35-54 ■ 55+

BrightLocal

Нажалост, велики број оцена и утисака су лажни.

Ко оставља лажне утиске и оцене?

Остављају их људи који никада нису користили услугу или производ.

Зашто остављају лажне утиске и оцене?

- Ако некоме засмета неки детаљ који се тиче производа, па због ситнице лоше оцени читав производ.
- Много чешћи случај је да су ти људи плаћени да оставе позитиван или негативан утисак о некој роби или услузи.

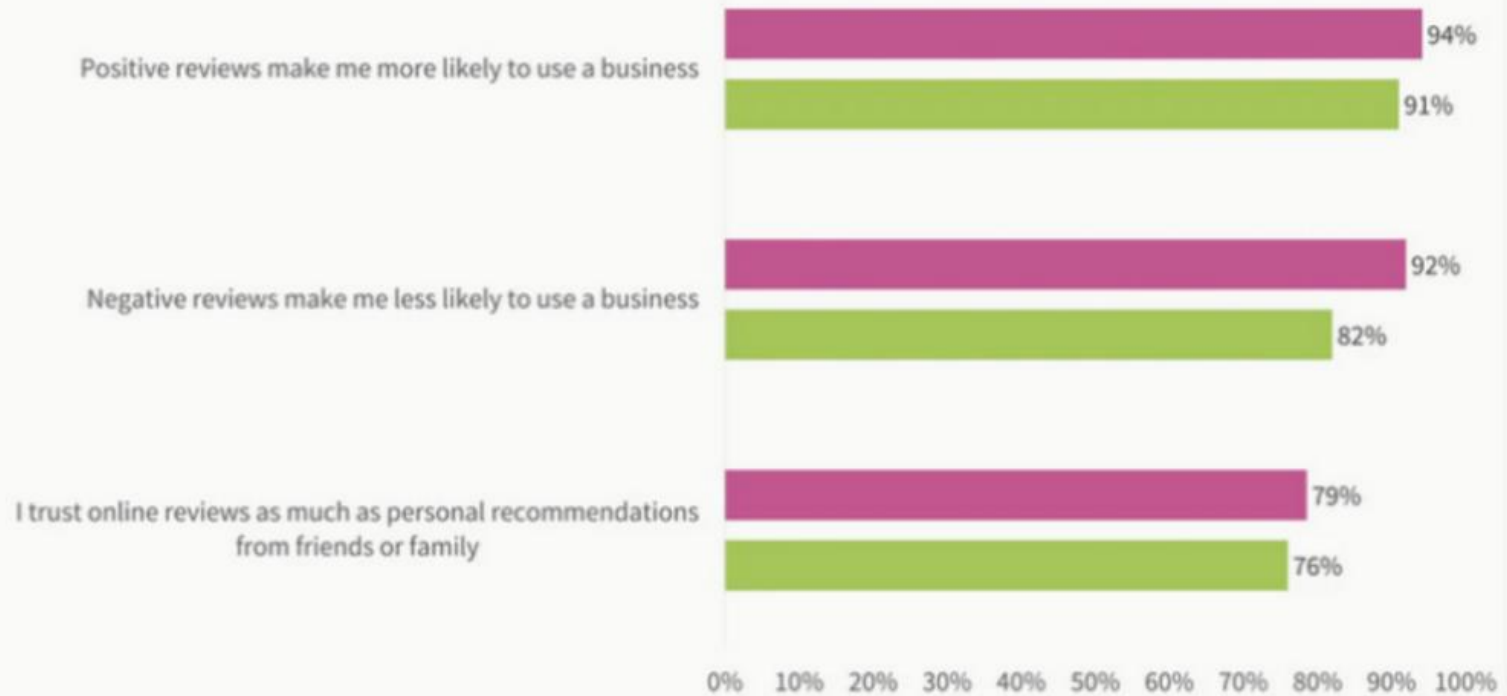
- Различите студије показују да је **барем трећина оцена лажна**.
- Процене су да чак **61% оцена електричних уређаја** на Amazoni је лажна.
- Често су екстремне оцене (**оцена 1 или оцена 5**) заправо лажне оцене.
- Оцене корисника који су дали само једну оцену су често лажне.
- **54% потрошача** неће купити производ са лажним оценама.

Који би били примери лажних оцена?

- Не свиђа ми се цена монитора, **оцена 1**
- Превише реклама у игрици, **оцена 1**
- Конкурентски производ, **оцена 1**
- Сопствени производ, **оцена 5**

How do consumers feel about online reviews?

■ 2020 ■ 2019

The review factors consumers care most about

Which review factors do consumers care most about when choosing a local business?

Интернет преваре

Нетачне информације

- **На Интернету постоји милијарде веб-страница.**
- **Људи лако долазе до информација.**
- **Веома мало веб-страна пролази строгу проверу или рецензију**
- **Квалитет и истинитост информација на вебу веома варира.**

- На Вебу постоји безброј страница које су посвећене човековом одласку у свемир.
- Истовремено, може се наћи безброј страница и снимака који тврде да је Земља равна и да су снимци и слике са свемирских страница лажни.
- На вебу постоји стотине страница и слика о Холокаусту.
- Истовремено, може се наћи хиљаде страница које тврде да се Холокаус никада и није десио.
- Deepfake – Никсон и слетање на Месец:
<https://www.youtube.com/watch?v=2rkQn-43ixs>

Срећом претраживачи на неки начин фаворизују оне странице које су високо квалитетне.

Како Гугл оцењује квалитет странице?

- **Постоји софтверски алгоритам који рангира квалитет веб-страница.**
- **Алгоритам се заснива на механизму "гласања".**
- **Ако веб-страна X има линк ка веб-страни Y, онда Y добија један "глас".**
- **Међутим, нису сви гласови исти.**
- **Рецимо ако X има много гласова, онда "глас" који добија Y има већу тежину у односу на "глас" неког непопуларног сајта.**

Википедија

- Википедија је један од најпосећенијих сајтова са великим бројем информација.
- Аутор чланка може бити било ко.
- Стога често у чланцима се могу наћи одређене грешке.
- Уведен је систем провере чланка, али то не функционише увек. Инсистира се на додавању референци, а неки чланци су означени као "проблематични".
- Ипак, велики број ђака и студената доживљава Википедију као поуздан извор који користе у изради својих семинарских.

Дискусија

- Да ли читате утиске и оцене пре куповине производа и колико утисци/оцене утичу на вашу одлуку?
- Да ли сте некада оставили лажну оцену или утисак? Зашто?
- Како ви препознајете или бар посумњате у нетачну информацију?
- Да ли користите Википедију методом сору-paste или покушате да проверите да ли су те информације тачне?